

22 660

Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees Parlement

Nr. 22

VERSLAG

Vastgesteld 10 juli 2003

Op maandag 5 en dinsdag 6 mei 2003 heeft in Athene de 29e bijeenkomst van de conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie en van een delegatie uit het Europees Parlement, naar de afkorting van de Franse naam veelal als Cosac aangeduid, plaatsgevonden. Aan deze conferentie hebben als waarnemers ook delegaties uit de nationale parlementen van de dertien kandidaat-lidstaten van de Unie deelgenomen. De Nederlandse delegatie naar deze conferentie bestond uit de leden De Blécourt-Maas (delegatieleider Eerste Kamer) uit de Eerste Kamer, en Timmermans (delegatieleider Tweede Kamer), Karimi, Van Baalen en van Winsen uit de Tweede Kamer.

Opening en toespraak parlamentsvoorzitter

De vergadering werd voorgezeten door de voorzitter van de Griekse commissie voor Europese Zaken en ondervoorzitter van het Grieks parlement, de heer Dinos Vrettos. Na zijn openingswoorden sprak de Voorzitter van het Grieks parlement, de heer Apostolos Kaklamanis enkele woorden. Hij refereerde aan de ondertekening enkele dagen eerder in Athene van de toetredingsverdragen met 10 kandidaat-lidstaten. Dit zal leiden tot de grootste uitbreiding van de Europese Unie in haar bestaan, zowel naar aantal inwoners als naar geografische oppervlakte. De Unie zal zich na de uitbreiding uitstrekken van de Baltische tot de Middellandse Zee, zo benadrukte Kaklamanis. Hij sprak de verwachting uit dat de Conventie ertoe zal bijdragen dat de burger vertrouwd raakt met de naar hun aard gecompliceerde, Europese instellingen en procedures. Het prestige van de Verenigde Naties is, aldus Kaklamanis, door de recente gebeurtenissen in Irak, aan twijfel onderhevig is geraakt. Hij drukte de aanwezige parlementariërs op het hart dat het tot ieders plicht hoort om dat prestige te beschermen.

Wijziging Reglement van Orde COSAC

Na de openingstoespraak door de Griekse parlamentsvoorzitter wijdde de conferentie zich aan het agendapunt betreffende de wijziging van het Reglement van Orde van de COSAC. Hierbij lagen de volgende stukken voor:

- wijzigingsvoorstel van het voorzitterschap
- amendement van de Duitse Bondsraad (teneinde het mogelijk te maken om ook leden van regionale parlementen op te nemen in de COSAC-delegatie)
- amendement van het Britse Hogerhuis (teneinde het hoofdgespreks-onderwerp van de COSAC te laten bepalen door thema's samenhangend met parlementaire controle)
- drie amendementen van de Italiaanse Kamer van Afgevaardigden
 1. Om het mogelijk te maken dat het reglement van orde van de COSAC ook wordt toegepast in vergaderingen van andere parlementaire commissies bijeengeroepen door het parlement van het land dat het voorzitterschap bekleedt;
 2. Teneinde te regelen dat het voorzitterschap slechts zal kunnen voorstellen tot het houden van een bijeenkomst van commissievoorzitters ex artikel 2.3 na consultatie van de trojka;
 3. Om mogelijk te maken drie dat toehoorders namens de regionale wetgevende organen uit de EU zullen worden uitgenodigd om vergaderingen bij te wonen. Het Italiaans voorstel behelst tevens een selectieprocedure voor deze drie toehoorders).Een eventueel amendement van het Cypriotisch parlement, was niet onder alle delegaties verspreid, en maakte daarom geen deel uit van de beraadslaging.

Nadat de verschillende delegaties de amendementen die vanwege hun parlement waren ingediend hadden toegelicht, ontstond enige discussie. Vastgesteld werd, mede op aangeven van de afgevaardigde namens het Belgisch parlement De Croo en van **Van Baalen** dat de amendementen van de Italiaanse delegatie niet in stemming konden worden gebracht, aangezien zij niet tijdig (uiterlijk een maand voorafgaand aan de vergadering, artikel 14.1 reglement) waren ingediend. **Van Baalen** vroeg aandacht voor het feit dat de delegaties de mogelijkheid moeten hebben om eventuele amendementen in hun nationale parlementen voor te bespreken.

De voorzitter van de vergadering was echter desalniettemin van mening dat de amendementen van de Italiaanse kamer van Afgevaardigden ter stemming voorlagen.

De amendementen gericht op deelname, als toehoorder danwel als lid van een delegatie, door leden van regionale parlementen behoefde naar het inzicht van de vergadering nader onderzoek. Derhalve werd besloten het amendement van de Bundesrat en het derde Italiaanse amendement te behandelen in de volgende COSAC-vergadering (5 en 6 oktober 2003 in Rome).

Het wijzigingsvoorstel van het voorzitterschap werd met algemene stemmen aangenomen, evenals de amendementen van het Britse Hogerhuis en het eerste amendement van de Italiaanse Kamer van Afgevaardigden. Het tweede Italiaanse amendement werd met de stemmen van de Deense delegatie tegen, verworpen.

Toespraak Minister-president Simitis

Simitis memoreerde de recente ondertekening van het uitbreidingsverdrag en onderstreepte dat deze uitbreiding het grootste democratisch project vormt dat Europa ooit gekend heeft. Simitis benadrukte dat de situatie in Irak meer dan ooit noodzaakt tot een goed contact van Europa

met de Arabische landen. De VN moet, aldus Simitis, een belangrijke rol spelen in de wederopbouw van Irak, en Europa moet zijns inziens bijdragen aan een sterke positie van de VN in dezen.

Tevens vroeg Simitis aandacht voor de situatie op de Balkan, die door de crisis in Irak in de vergetelheid dreigt te raken. Terwijl de moord op Džindjić illustreert dat op Balkan nog geen stabiele situatie heerst, aldus Simitis.

Hij sprak de hoop uit dat Israël en de Palestijnen zullen instemmen met de tenuitvoerlegging van de road-map, zodat niet opnieuw begonnen hoeft te worden met onderhandelingen.

Tenslotte zei hij zeer verheugd te zijn met het vooruitzicht van de toetreding van Cyprus per 1 mei 2004 en hoopte hij dat de Turks-Cypriotische opstelling ten aanzien van het VN-plan zal wijzigen.

In antwoord op vragen van de deelnemende delegaties benadrukte hij dat de ontwikkeling van goede relaties met de nieuwe burens van de uitgebreide Unie veel aandacht zal moeten krijgen. Met name goede afspraken met Rusland en de Oekraïne zijn naar zijn oordeel van groot belang. Op een andere vraag van een delegatie, legde hij uit dat de relatie tussen de EU en de VS hersteld moet worden, maar dat dit wellicht ook een kwestie van tijd (slijten) is. Op de avond van 15 juni zal hierover in de Raad gesproken worden.

Ten aanzien van het roulerend voorzitterschap van de Raad, gaf Simitis aan dat het goed is dat elk land kan participeren in het Voorzitterschap omdat elk land een specifieke bijdrage kan leveren, maar dat het tevens noodzakelijk is dat er meer continuïteit in het voorzitterschap ontstaat.

Toespraak Minister van Buitenlandse Zaken Papandreou

Papandreou ging in op de werkzaamheden van de Conventie, die naar zijn mening een antwoord moeten geven op drie belangrijke uitdagingen waar de EU voor staat, te weten:

- het verdergaand democratiseren van de EU door meer transparantie en versterkte democratische legitimiteit;
- het waarborgen van een kwalitatief functioneren van de Unie ook na de uitbreiding;
- het herstructureren van de instellingen van de Unie zodat de EU een sterke en invloedrijke actor is in de internationale context en bij de interne vraagstukken van de Unie zelf.

Om dit te bereiken is het nodig, aldus Papandreou dat de uitkomst van de Conventie breed gedragen wordt, en dat er overeenstemming bestaat dat het bestaande Verdrag wordt vervangen door een grondwettelijk Verdrag. Hij gaf aan dat de rol van de nationale parlementen in de Conventie versterkt wordt, door een systematischer informatievoorziening betreffende de wetgevende procedure van de Unie.

In reactie op de inleiding van Papandreou benadrukte **Timmermans** dat het tijdspad van de Conventie voldoende ruimte moet laten voor een gedegen en ordentelijke bespreking van het tweede deel van het grondwettelijk verdrag (dat tot dusver nog niet in de Conventie aan de orde is geweest). Hij vroeg Papandreou of hij het mogelijk achtte dat de Conventie enkele weken extra tijd werden gegund om ook dat deel op een goede wijze te kunnen behandelen.

Papandreou reageerde hierop met te zeggen dat de Raad besloten heeft dat de Conventie in elk geval het eerste – naar zijn mening belangrijkste – deel moet hebben afgerond voor de Top van Thessaloniki. Hij zei zich te kunnen voorstellen dat het tweede deel, het meer beleidsmatige deel, kort na de Top van Thessaloniki pas wordt afgerond.

Gevraagd naar zijn standpunt ten aanzien van een roulerend of een vast

voorzitterschap van de Europese Raad, antwoordde Papandreou dat Griekenland voorstander is van roulerend voorzitterschap. Als er gekomen zou worden tot een vaste voorzitter, dan zou het rechtstreeks gekozen voorzitter moeten zijn, aldus Papandreou. Hij bendrukte daarbij dat er minder waarde gehecht zou moeten worden aan het onderscheid in grote en kleine landen, en meer gekeken zou moeten worden naar het geheel. In reactie op de vraag naar het tijdpad na de Conventie end e positie van de kandidaat-lidstaten in dat proces, antwoordde Papandreou dat het Grieks Voorzitterschap heeft voorgesteld om de IGC te openen en te sluiten onder Italiaans Voorzitterschap. De positie van de kandidaat-lidstaten kan pas een volwaardige zijn op het moment dat zij daadwerkelijk lid zijn geworden, te weten na ondertekening, ratificatie en inwerkingtreding van het verdrag.

De instelling van een COSAC0-secretariaat

Het punt dat de meeste discussie opriep tijdens de vergadering betrof voorstel om over te gaan tot de instelling van een COSAC-secretariaat. Over dit voorstel, dat al was opgeworpen onder het Deens Voorzitterschap, lopen de meningen onder delegaties sterk uiteen. Met name de vraag of gekozen zou moeten worden uit een permanente staf of een roulerende staf (bestaande uit ambtenaren van de landen van de trojka). Naast de voorstellen van het Voorzitterschap (van oorsprong Deens Voorzitterschap, overgenomen door Grieks Voorzitterschap) dat voorzag in een roulerende staf en een permanente staf lag er een voorstel van de Oostenrijkse, Duitse, Italiaanse, EP en Nederlandse delegatie dat voorzag in uitsluitend een roulerende staf. De Voorzitter van de WEU, de heer Blaauw, lichtte zijn aanbod toe om tijdelijk, bij wijze van experiment 1 a 2 stafleden van de WEU te belasten met de taken van een COSAC-secretariaat om aldus ervaring op te doen. Dit aanbod vond echter geen weerklank.

In het debat dat zich toespitste op de voor- en nadelen van een permanente staf, bracht een van de delegaties naar voren dat het mogelijk zou moeten zijn dat er een kopgroep van landen is die gezamenlijk een permanent secretariaat inrichten. **Timmermans** maakte daartegen bezwaar met het argument dat het volstrekt tegen de geest van de samenwerking is die COSAC kenmerkt. Hij merkte op dat hij vreesde dat zo'n kopgroepconstructie het einde van de COSAC zou inluiden.

Na een schorsing werd uiteindelijk het volgende compromis bereikt:

1. het secretariaat wordt gevestigd in Brussel voor het einde van het Italiaans Voorzitterschap;
2. het secretariaat zal werken onder de verantwoordelijkheid van het Voorzitterschap en de trojka;
3. het secretariaat zal bestaan uit maximaal 5 medewerkers, vier gedetacheerd vanuit de parlementen van de respectievelijke trojka-leden en het EP voor een periode van 18 maanden;
4. het vijfde lid wordt permanent toegewezen aan het secretariaat, op voordracht van de trojka en geselecteerd door de voorzitters van de delegaties;
5. het vijfde lid zal om praktische redenen gedetacheerd worden vanuit een van de nationale parlementen.

Bijdrage XXIX COSAC Athene

De bijdrage van de 29e COSAC-bijeenkomst is opgenomen als bijlage bij dit verslag.

De voorzitters van de delegatie
Timmermans
De Blécourt-Maas

De griffiers van de delegatie
Matthijssen
Van Waasbergen

1. COSAC congratulates the 10 new Member States of the European Union and welcomes their members of Parliament and the 75 million citizens they represent. It is thanks to common efforts that Europe is experiencing now a unique moment in its history which confirms once more the strength of the values and principles underlying the European model. It recognizes the efforts of the remaining candidate countries on their way to full membership in the EU and expresses its belief that these efforts will continue according to the envisaged schedule and will lead to the same successful result.
2. COSAC regrets the failure of the European Union to have a common position on the Iraq crisis and believes that the EU must be a strong partner along with the United Nations in the reconstruction of Iraq.
3. COSAC notes the excellent work done so far by the Presidium and the Members of the European Convention and hopes that its meetings will respect the time schedule so that the draft of the European Constitutional Treaty may be presented at the European Council of Thessaloniki. COSAC considers that the next Intergovernmental Conference should be based on this draft and that the new Treaty should be concluded before December 31, 2003, and signed before the European Parliament elections. As decided in Madrid, on May 12–14, 2002, COSAC considers it necessary to give a contribution to the final text proposed by the European Convention.
4. COSAC expresses its satisfaction with the comprehensive examination which has taken place in the Convention on the important questions raised by the European Council in Nice and Laeken, in particular on the strengthening of the role of the national parliaments, the inclusion of the Charter of fundamental rights in the draft constitutional treaty, the distribution of competences between the European Union and the Member States according to the principle of subsidiarity, the adoption as a general rule of the vote by qualified majority and the procedure of co-decision and the simplification of instruments and European decision making procedure.
5. COSAC hopes that the progress achieved already in the Convention as regards the means and methods necessary for the creation of a common area of security, freedom and justice will also be sought for asylum as well as for a common immigration policy, in particular with a view to better control of the external borders of the European Union.
6. COSAC considers it necessary that the new institutional balance of the Union continues to respect the fundamental principles of the Union itself, applies the community method and contributes to successful, transparent and democratic procedures.
7. Concerning the role of national parliaments, COSAC believes that:
 - a) the proposals by the Presidium of the European Convention on the role of National Parliaments are moving in the right direction, especially as regards the National Parliaments' ability to control the application of the Principle of Subsidiarity, the need to be better informed by the Commission, the Council and the Court of Auditors, as well as the cooperation between the National Parliaments and the European Parliament towards a more effective inter-parliamentary cooperation.
 - b) The role of National Parliaments in the European Union should be awarded constitutional recognition. This will be achieved by the insertion in the text of the Constitutional Treaty of one article on the definition of the principle of subsidiarity and one article on the role

- of National Parliaments in the European Union. This should be followed by a detailed protocol -or protocols- on the role of National Parliaments and Subsidiarity.
- c) The recommendations made by working groups I and IV should be respected in the protocol or protocols to be annexed to the constitutional treaty, in particular as regards the submission of an opinion under the early warning system and the possibility of demanding a judicial review by the European Court of Justice. In both cases it must be possible for National Parliaments -or, in bicameral systems, for each chamber of the Parliament- to act directly, whenever this is possible according to the national constitutions¹.
 - d) The Convention should take into account the need for better and timely information to National Parliaments, including an official record of the legislative proceedings of the Council.
 - e) The role of COSAC (in paragraph 9 of the Convention draft Protocol on the Role of National Parliaments), should be better clarified, following the model of the Amsterdam Treaty Protocol.
 - f) The role of COSAC may be strengthened by providing to the EU institutions the possibility of taking into account COSAC Contributions, when in a position to do so.
 - g) Since the new constitutional Treaty will be ratified by National Parliaments following referendums in some member States, the role of National Parliaments should not be underestimated.
8. Preparing for an enhanced role of National Parliaments and for intensified inter-parliamentary cooperation:
- a) COSAC may promote the exchange of information and best practices between National Parliaments.
 - b) COSAC encourages National Parliaments and the European Parliament to engage in closer and more constructive cooperation.
 - c) COSAC supports the best possible use of Information Technology for providing information to and from National Parliaments, the European Parliament and the EU institutions, accordingly to the standards of the IPEX working group.
9. COSAC has agreed on the adoption of its new rules of procedure, including the Copenhagen Guidelines, as well as on Guidelines in view of the establishment of a Troika Secretariat for COSAC.
10. The Italian Delegation announced that the next COSAC meeting will take place in Rome, on October 6 and 7, 2003.

¹ Delegation of Luxemburg's Chamber of Deputies abstained from the adoption of this paragraph.